

nih inšpektorjev z višjo izobrazbo, da so pridobili visoko stopnjo.

Na lastno željo mu je na inšpektoratu delovno razmerje prenehalo 31. 8. 2001. Morda je čutil, da potrebuje za svoje delo in tudi zadovoljstvo, nov izziv, morda pa si je želel tudi že manj stresogeno delo. Zaposlil se je na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije kot zdravnik izvedenec in se takoj vključil v delo senatov IK II. stopnje. Izvedensko delo je že poznal kot zunanji izvedenec na IK I. stopnje v Murski Soboti. To delo ga je že od nekdaj zanimalo, saj je že snov za svojo magistrsko nalogo zajemal iz gradiva izvedenskih mnenj IK.

Vsa ta leta pa ni opustil pedagoškega dela. Do leta 1997 je bil nosilec predmeta medicina dela na Medicinski fakulteti. Predaval je tudi na podiplomskem študiju in bil občasno še član izpitne komisije pri specialističnih izpiti. Leta 1995 je začel predavati tudi na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani izrednim študentom – smer sanitarno inženirstvo – področje higijene dela. Leta 1998 je bil izvoljen v naziv višji predavatelj za področje higijene dela. Prav tako je bil višji predavatelj na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo od leta 1999. Predaval je varstvo pri delu in požarno varnost – predmet Medicina in higijena dela. Med študenti je veljal za priljubljenega, vendar strogega predavatelja, saj je vedel, kako pomembno je široko znanje varnostnih inženirjev pri timskem delu varovanja zdravja delavcev.

V času svojega službovanja je dr. Šamu delal v različnih službah, na različnih delovnih mestih, vendar pa je vedno kot zdravnik deloval v prid zdravja delavcev. Od začetka v kurativni, nato preventivni, pa potem z razvojnimi in raziskovalnimi nalogami, inšpekcijskim nadzorom in nazadnje z ocenjevanjem preostale delovne zmožnosti v okviru invalidskih komisij, je vse svoje znanje, izkušnje in delovni zagon ter ne nazadnje pedagoško dejavnost, posvetil zdravju delavcev. Poznali smo ga delovni kolegi, varnostni inženirji v delovnih organizacijah in tudi javnost preko občil – svoje mnenje je vedno dosledno zagovarjal, ker ga je postavil pretehtano. Znal pa je tudi prisluhniti novim idejam in časovnemu razvoju. Vedno se je rad odzival na diskusijo, saj je bil več in razgledan tako v svoji stroki kot v poljudnih temah.

Ni pa bila skrivnost, da je imel Jože še dodatno zanimanje, ki je preraslo obseg navadnega hobija, to je vinogradništvo. Zadnjih 10 let se je tej dejavnosti posvečal z največjim veseljem, dodatnim izpopolnjevanjem in tudi trudom, ki mu ni bil nikoli odveč. Z ljubeznijo je govoril o svojih trtah in sezonskih delih, ki se jim je posvečal ob prostih konicah tedna. Ničesar ni prepuščal naključju, želel je, da so trte za svojo rodnost poplačane z dobro letino, zato je tudi pridelavi vina posvetil veliko pozornost. Občasno je poslal vzorce vina tudi na oceno, kar je imelo za posledico, da je prejel nekaj priznanj in medalj. Pa se s tem ni hvalil, le vesel je bil, da je lahko prijatelje počastil z zares dobro vinsko kapljico.

Dr. Jože Šamu je bil razgledan človek in zdravnik, po duši pa je še vedno ostal ljudski zdravnik, saj ni ločil delovnega mesta in delovnega časa. Vsakemu je pomagal, pogosto samo z nasvetom, kar pa včasih več zaleže kot recept s tabletami. Pravzaprav je bil vsa leta službovanja vezan na relacijo Lendava-Ljubljana, vendar je svojim rojakom še vedno pomenil zdravnika v pravem pomenu besede – pomagal je, ko so ga prosili.

Pri delu na IK II. stopnje smo preživeli skupaj zadnji 2 leti in pol. Med nas je prinesel sproščeno vzdušje, zato ga zelo pogrešamo. Bolečina pa je prav gotovo še večja pri njegovi družini, ki mu je vsa leta stala ob strani, da se je lahko ob koncu tedna vračal v njeno zavetje.

Sedaj je vse končano, nastopilo je žalovanje in mir. Tudi Jožetu želimo miren počitek na pokopališču pri Sveti Trojici v bližini trta, ki jih je cenil in ljubil in mu bodo zato šumele v večno pesem spomina.

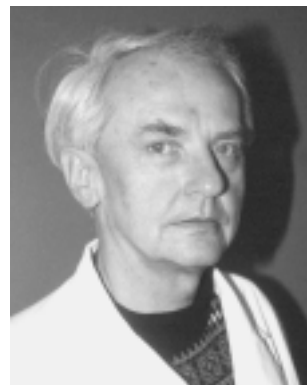
BOGOMIR CELCER, DR. MED.

1930–2004

Saša Rainer

Dne 20. 9. 2004 nas je za vedno zapustil dr. Bogomir Celcer, dolgoletni predstojnik Radiološkega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec.

Dr. Celcer je eden tistih ljudi, ki za seboj pustijo neizbrisno sled. Njegovo življenje, delo in osebnost ostajajo zapisani v zavesti vseh, ki smo imeli to srečo, da smo ga poznali in ga tako ali drugače spremljali na njegovi življenjski poti. Nemo-goče je v nekaj odstavkih opisati življenje in osebnost človeka, čigar delo in energija sta potekala hkrati na tako številnih ravneh, in vseh intenzivno in ustvarjalno.

Rodil se je dne 27. 10. 1930 v Vršču staršem slovenskega rodu. Šolal se je v Adi (v Bački) in v Pančevu, kjer je med vojno hodil v nižjo gimnazijo. Po vojni se je družina preselila v Šentilj v Slovenskih goricah. Od tam je nadaljeval šolanje na 1. gimnaziji v Mariboru in maturiral leta 1948. V tem obdobju je sodeloval v mladinskih delovnih akcijah pri regulaciji reke Pesnice, pri gradnji avtoceste Zagreb–Beograd in pri izgradnji študentskega naselja v Ljubljani.

Svojo poklicno pot je pričel leta 1955, ko je diplomiral na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Po stažu in opravljenem vojaškem roku se je zaposlil kot vodja Obratne ambulante Železarne Ravne. Delal je tudi v šolski ambulanti ter nadziral delo diagnostičnega laboratorija in skrbel za uvajanje novih laboratorijskih preiskav. S svojo mladostno energijo in zagnanostjo je zmožal še občasno delo v zdravstvenih postajah Mežica in Prevalje in v športni ambulanti na Ravnah, po letu 1960 pa je bil tudi predstojnik higienske postaje Ravne.

Mlajšim kolegom zdravnikom, ki so v tem obdobju prihajali na Ravne, se je dr. Celcer s svojimi naprednimi, modernimi nazori in silno energijo zdel nekaj posebnega; nesebično jim je pomagal in jim posredoval svoje izkušnje. V obdobju, ko so se zdravniki odpravljali na hišne obiske večinoma še peš ali s kolesom, je dr. Celcer k svojim bolnikom brzel na motorju s svojo staro zdravniško torbo na prtljažniku. Tudi to je bilo za tiste čase nekaj posebnega.

Ves čas ga je vodila silna želja pomagati človeku, bolnik je bil zanj vedno na prvem mestu. Njegovi bolniki so pri njem našli mnogo več kot samo zdravnika, ki jim bo skušal ozdraviti bolezen. Mnogi izmed njegovih bolnikov iz tega obdobja so ga zato spremljali in iskali tudi kasneje, ko je bil že dolgo zaposlen v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec. Za svojega zdravnika si ga je izbralo tudi mnogo zaposlenih v sami bolnišnici.

S specializacijo rentgenologije je pričel leta 1966 v Splošni bolnišnici Maribor. V letih 1968 in 1969 se je izpopolnjeval tudi v okrožni bolnišnici v Heidenheimu v Nemčiji, kjer se je

seznanil s sodobno radiološko diagnostiko in delal s takrat najodobnejšo opremo.

V Splošni bolnišnici Slovenj Gradec se je zaposlil leta 1969. Bil je prvi specialist radiolog tako v bolnišnici, kot tudi v celotni regiji. Sam je zapisal, da si je takrat zastavil poglobljeno nalogo posodobiti oddelek in opremo in razširiti možnosti in obseg preiskav. To mu je z mnogo truda in vztrajnosti postopoma vse bolj uspevalo. Z nabavo novih rentgenskih aparatov je eno za drugo začel uvajati diagnostične metode, ki so dandanes povsem samoumevne, takrat pa je uvedba vsake izmed njih zahtevala velik organizacijski in strokovni napor. Tako je uvedel sodobne kontrastne preiskave prebavil in sečil, mamografije, angiografsko diagnostiko, mielografije, artrografije, venografije, invazivne preiskave biliarnega sistema. Z uvajanjem sodobnih slikovnih diagnostičnih metod je sledil razvoju ostalih kliničnih oddelkov v bolnišnici in tako tudi s svoje strani omogočil njihov razvoj. Ko sta obseg dela in potreba po nadaljnjem razvoju dejavnosti preseгла zmoglosti enega samega specialista, si je prizadeval in tudi uspel s postopno zaposlitvijo še dveh radiologov in dodatnega števila višjih rentgenskih tehnikov.

Z uvajanjem novih metod, širitvijo dejavnosti in posodabljanjem opreme je ob pomoči svojih kolegov nadaljeval vse do svoje upokojitve. Še v letih tik pred upokojitvijo je uspel izpeljati večjo širitev oddelka in posodobitev radiološke opreme, vključno z aparatom za računalniško tomografijo, ki je korenito spremenil delo oddelka in bolnišnice v celoti. Ko je leta 1996 prenehal z redno zaposlitvijo, je za seboj zapustil dobro organiziran, strokovno kompetenten in sodobno opremljen radiološki oddelek.

Ob delu na oddelku je bil aktiven tudi v Koroškem zdravniškem društvu, ki mu je predsedoval v obdobju od leta 1986 do leta 1989; to je bilo zaradi takratnih razmer zelo težko obdobje in dr. Celcer je tudi na tem področju vložil mnogo svojega truda. Bil je član Razširjenega strokovnega kolegija za področje radiologije pri Ministrstvu za zdravstvo in tako tvorno sodeloval tudi pri razvoju slovenske radiologije.

Aktiven je ostal tudi po upokojitvi. Njegova zasluga je, da smo v okviru radiološkega oddelka uspeli ohraniti mamografsko diagnostiko v obdobju, ko so si to dejavnost skušale prisvojiti druge, neradiološke stroke in jo centralizirati v nekaj večjih centrih. Na številnih področjih svojega delovanja je bil aktiven vse do svoje bolezni, pa tudi še med njo, vse dokler mu je to zdravje dopuščalo.

Dr. Celcer je radiologiji v slovenjgraški bolnišnici s svojim delom vdahnil življenjski zagon, ki ni pojenjal ves čas njegovega delovanja. Tudi kasneje, ko smo se mu pridružili še drugi radiologi, je kot predstojnik po svojih najboljših močeh spodbujal in podpiral uvedbo novih metod in zagovarjal njihovo strokovno upravičenost.

Kot predstojnik nam je bil s svojo osebnostjo, izrednim medicinskim znanjem in zelo široko razgledanostjo ves čas za zgled. Z njegovim odhodom ostaja ta zgled samo še močnejši, še bolj obvezujoč. S svojo osebnostjo in z lastnim vzorom je znal doseči od svojih sodelavcev najboljše. Tudi v najtežjih trenutkih je znal ostati miren, zbran. Kadar je bilo to potrebno, je bil odločen, vendar nikoli vzkipljiv. Bil je tudi izredno duhovit, razumnik z izredno ostrim očesom in poslušom za dogajanje okrog sebe. Zaradi teh lastnosti je bil priljubljen tudi pri ostalih kolegih. Vedno si je našel čas za vsakega izmed nas, ki smo prihajali k njemu s svojimi problemi, tako strokovnimi kot tudi osebnimi.

Dr. Celcerja pa smo poznali tudi kot slikarja, karikaturista, velikega esteta in ljubitelja umetnosti, poznavalca svetovne književnosti in izjemno zagriženega borca za čisto in zdravo okolje. Vse življenje se je kritično odzival na dogajanja v svojem okolju in širše. Nikoli se ni razglašal za politika, in to tudi ni bil; vendar pa je bil njegov vpliv na dogajanja opazen in zelo pomemben. Bil je človek izostrene kritične misli; svobodo člo-

veka je videl v pravi demokraciji, v skupnosti po meri človeka, v pravici človeka do miru, svobode misli in izražanja in v pravici do čistega, zdravega okolja. Zaničeval je neodkritost, samohvalo, ozkost duha. Bil je nestranski individualist, ki pa je s svojimi stališči znal pritegniti mnoge podobno misleče intelektualce, politike, pa tudi široke množice. Spomnimo se samo njegove pobude proti nameri takratnih oblasti, da na slovenjgraškem Pohorju postavijo odlagališče jedrskih odpadkov. Takrat je s svojim delovanjem in izjemnim zavzemanjem prebudil najprej zaspano domačo javnost in zatem celotno državo. Njegova zasluga je, da imamo še danes Pohorje takšno, kot je bilo. Opozarjal je tudi na umiranje gozdov zaradi industrijskih emisij, na nabiranje svinca v organizmu živali iz zgornje Mežiške doline, boril se je proti načrtovani gradnji sežigalnice industrijskih odpadkov na pragu Slovenj Gradca, opozarjal na prekomerne emisije žveplovega dioksida iz termoelektrarne Šoštanj. Svoja trdna stališča je branil s strokovno utemeljenimi argumenti, pridobljenimi s poglobljenim študijem strokovne literature in rezultatov analiz. Oborožen z znanjem in silno voljo je uspeval znova in znova premakniti kolesje dogodkov v prid zdravega, čistega okolja. Svoja prizadevanja je izražal z javnimi nastopi, v okviru okoljevarstvenih akcij, s pisanjem kritičnih prispevkov v lokalnih glasilih in nacionalnem časopisu, pogosto pa tudi s hudomušno in duhovito, a tudi sarkastično in ostro kritično karikaturro.

Nemirni duh kreativnosti ga je vse življenje gnal k ustvarjanju na številnih področjih, najmočnejše na področju likovnega izražanja, vendar je bil zelo večš tudi pisanja proze in poezije. Kot slikar je bil izvrsten risar, ustvarjal pa je predvsem v tehniki akvarela, pastela in tempere. Izbira motivov in dela kažejo na senzibilnega človeka, s prefinjenim občutkom za razpoloženje, svetlobo, in z izjemnim očesom za motive, ki niso vidni vsakomur. Sodeloval je v številnih slikarskih kolonijah, mnogo je tudi razstavljal. Leta 1984 je bil ustanovitelj Kulturnega društva v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec in z izjemo enega mandata njegovi likovni sekciji predsedoval do nedavnega. Bil je ključna gonilna sila pri ustanovitvi Galerije dr. Staneta Strnada v prostorih bolnišnice. V njej se je do sedaj zvrstilo več kot 150 razstav; na mnogih med njimi je svoja dela razstavil tudi sam, nekajkrat tudi skupaj s svojo soprogo.

Za svoja prizadevanja je prejel številna priznanja in nagrade, med njimi priznanje Ministrstva za okolje in prostor, Bernekerjevo plaketo Mestne občine Slovenj Gradec in plaketo Koroškega zdravstva.

Bolezen je prišla potihoma, zahrbtno, tako kot je to sam videval pri mnogih svojih bolnikih. Njegova odločnost in silna želja po življenju sta mu pomagali prestati težko operacijo in hude zaplete po njej. Bil je nestrpen – čim prej se je želel vrniti domov, v svoje okolje, k svojemu delu. Toliko vsega je želel še storiti. Še toliko bolj, ker se je zavedal, da mu sedaj bolezen odmerja čas. Tako kot on sam smo si tudi mi vsi želeli, da bi ga imel še mnogo. Dokler bolezen ni udarila znova, še siloviteje in dokončno.

Dr. Celcer je bil izjemen zdravnik, radiolog, prodoren javni delavec, umetnik, velik humanist, zaprisežen ekolog in rodoljub. Vse življenje je bil skromen, dober in zaupanja vreden človek. Njegova ljubezen do ljudi je veljala zlasti bolnikom; njegov razum, modrost, drža in silna ustvarjalnost pa so bile namenjene vsem soljudem in prihodnosti. Njegova sled je velika in prepoznavna – ostaja v njegovi strokovni zapuščini, njegovih dejanjih, njegovih umetniških delih in v neizbrisnem spominu v zavesti vseh, ki smo ga poznali.